

Europaos LIETUVIS

PRODUCTION NO. GREAT BRITAIN PAID 12.8 28 JUL 59

Nr. 30(621), 1960. VII, 27

Londonas, 1960 metų, liepos mėn., 27 d.

XIV metal

TA PATI RANKA VISUR

CHRUŠČIOVO IR MALINOVSKIO GRASINIMAI BE PASEKŲ

(E) Po incidento su amerikiečių žvalgybiniais lėktuvais ties Sverdlovskiu ir Chruščiovas ir jo gynybos ministeris Malinovskis buvo pakartotinai paskelbė, kad būsią atkeršyta toms amerikiečių sąjungininkų bazėms, iš kurių pakiltų lėktuvai skristi į sovietinio bloko erdvę. Dabar, kai liepos mėnesį Barento jūroje netoli Archangelsko buvo numuštas amerikiečių lėktuvas, kuris, kaip skelbia Maskva, tariamai pažeidęs sovietinę jūros zoną, pagal pirmą kartą grasinimą būtų turėjęs įvykti sovietinis „atkeršijimas“. Bet vietoj to Maskva pasiuntė tik protesto notas. Grasinimas pasirodė kaip burbulas, Aišku, Kremlius ir pats žino, kad jau pirmas sovietinis šūvis į tokią vakariečių bazę reikštų karą. Šitas sprausminis, tolmo skridimo lėktuvas RB-47 buvo pakilęs Anglijoje ir grįždamas iš Šiaurės būtų turėjęs nusileisti dar viename Norvegijos aerodrome. Amerikiečių tvirtinimu, lėktuvas turėjęs atlikti kai kuriuos elektro magnetinius tyrinėjimus Arktikos erdvėje. Jis buvęs numuštas ne sovietinėje, bet tarp tautinės jūros erdvėje. Kaip žinoma, iš 6 įgulos vyrų, amerikiečių karininkų, du išsigelbę išsokdami į jūrą parašiutais ir buvo pagauti sovietų laivo, kiti keturi žuvo. Ką sovietiniai šaltiniai paskelbė apie to lėktuvo žvalgybinius uždavinius, pašalinti sunku patikrinti ir dar sunkiau patikėti. Bet viena aiškiai pasirodė, kad grasinimas išarti yra vienas dalykas, o juos įvykdyti kitas. Amerika griežtai pro-

testavo Maskvoje prieš tokį provokaciją JAV lėktuvo numušimą ir reikalauja išsigelbėjusius lakūnus paleisti. Iš kitos pusės, sovietinė diplomacija stengiasi incidentą pateikti JT Saugumo tarybai. Vašingtonas į tai paskelbė, toks žygis duosiam Amerikai progos iškelti visą eilę sovietų provokacijų prieš vakariečius. Amerikiečių bazės Europoje ir kitur aplink visą Sovietų Sąjungą Maskvai, žinoma, yra aštri rakšis. Kremlius pavartojo šimtą būdų jomis kaip nors atsikratyti, ar tai silpninant vakariečių NATO gynybos organizaciją, ar tai grasinant ypač mažesnioms valstybėms atkeršijimu, jei išleis arba nepanaikins pas eilę amerikiečių bazes. Vienur kitur Rytams ir pasisėkė bent propagandinė plotmėje drumsti Vakarų vieningumą, arba silpninti antisovietinį frontą, pvz., antiamerikiečių demonstracijomis Japonijoje. Bet, apskritai žinant, kad Chruščiovas labiau prieš vakariečių bazes ir iš viso prieš vakariečius širšta, juo daugiau šie yra priversti tarp savęs susitarti, suartėti, stiprėti, stiprinti savo vieningumą ir pajėgumą. NATO savo vadų lūpomis kaip tik pasta rosiomis dienomis pabrėžė, jog kalbant karines bazes svetur reikia priminti ir sovietines bazes Rytų Europoje. Tokių bazių yra Pabaltijo valstybėse, yra Karaliaučiaus srityje ir kitur. Vakarai todėl klausia, kodėl Chruščiovas apie jų panaikinimą nekalba?

AR KUBA SUSILAUKS LIETUVOS LIKIMO?

Maskva savo agresiją prieš Lietuvą 1939-40 metais dangstė teigimu, kad Sovietų Sąjunga privalanti tą kraštą saugoti prieš Hitlerinę grėsmę. Dabar Chruščiovas pasišovė pačioje Jungt. Amerikos Valstybių pašonėje, Kuboje, susidariusi krizė židinį padarė savo reikalams ir pagrasinio Amerikai raketomis, jei toji pulitų Kubą. Kubos diktatorių Fidel Kastro akla neapykanta prieš amerikiečius plačiai atidaro vartus savo krašte ir sovietizmui ir komunizmui. Tikrai jau nedaug reiklia, ir Kubą susilauk Lietuvai ar bent Albanijos likimo (Albanija nėra sovietinė respublika, bet atidavęs sovietinis satelitas Italijos pašonėje). Tai būtų pirmasis sovietinis satelitas visame Amerikos žemyne. Tikra, kad nei Jungt. Amerikos Valstybės, nei daugumas kitų Amerikos žemyno kraštų nenorės leisti savo pašonėje komunistiniam režimui susikurti. JAV prezidentas Eisenhoweris, atsakydamas Chruščioviui į jo grasinimus saugoti Kubos neliečiamumą nuo Amerikos įsikišimo net raketomis, aiškiai ir griežtai įspėjo Sovietų Sąjungą nuo sovietinės intervencijos Kuboje. Amerikos valstybės neleidšiančios Amerikos žemyne įsivalyti komunistiniam režimui, kuris sudarytų nuolatinę grėsmę visoms

kitoms Amerikos valstybėms. Kai Chruščiovas kalbą apie tautų nepriklausomybę ir neliečiamumą, tuo pačiu laiku sovietinėje vergijoje tebealaikoma eilė Rytų Europos tautų. Kaip pranešama, griežtame prezidento Eisenhowerio įspėjimui vieningai, ryžtingai pritarė visa Amerika, nepaisant partijų skirtumo. Anglų BBC radijo komentatorių pastebi, kad nuolatiniai Chruščiovo grasinimai, kuriuos jis kas savaitę bent kartą paleidžia Vakarų adresu, Rytų-Vakarų įtampą gali tik padidinti. Vis dėlto reikia manyti, kad toji įtampa neprisives prie sprogių, nors visokeriopa abipusis ginklavimasis tęsiasi. Vos priimtas JAV gymai, galimas dalykas, jau netrukus bus pabybos biudžetas 40 milijardų dolerių sudidintas dar 3 ar 4 milijardais, kaip pasiūlė Amerikos demokratai, susirinkę Los Anjeles išrinkti savo kandidato rinkimams ir JAV prezidentus. Amerikiečių pajėgumais, vidutinio toumo „Polaris“ raketomis numatoma apkašioti eilę NATO valstybių. Aišku, kad ir Sovietų Sąjunga toje srityje yra veikli. Bet kur visa tai turi nuvesti? Šio meto tikrovė yra tokia, kad šaltasis karas tarp Rytų ir Vakarų vis dažniau įgauna karštų susidūrimų pobūdį. Tai tikras nervų karas.

SUTEIKIA NEPRIKLAUSOMYBĖ NEPASIRUOSUSIEMS JAI KRASTAMS

Keisti dalykai darosi Afrikoje. Paskubomis suteikiama nepriklausomybė kraštams, kurių gyventojai tam dar visai nepasiruošę. Vos tik buvo paskelbta buv. belgų kolonijos Kongo nepriklausomybė, čia kilo neramumai, kurie ir dabar dar nėra pasibaigę. Kilo vietinių gyventojų riaušės prieš naująją Kongo vyriausybę, suliepsnojo riaušės prieš likusius krašte baltuosius. Kiek jų liko išžudyta, kiek sužeista, tikslių žinių nėra, nes dideliame krašte pakriko ir susižinojimo ryšiai. Dešimtys tūkstantų baltųjų, ypač belgų, visokiomis susisiekimo priemonėmis išbėgo iš Kongo į kaimyninius kraštus, arba buvo laivais ir lėktuvais perkelti į Belgiją. Naujoji vyriausybė pasirodė bejėgė tvarkyti palaikyti. Vienos iš 6 Kongo provincijų — pačios turtingiausios — Katango provincijos gubernatoriui tame sąmyšyje paskelbė Katango nepriklausomybę. Kongo vyriausybė šaukėsi J. A. V-bių, paskiauo Jungt. Tautų pagalbos. JAV atsakė siųsti karinę paramą, kad pa dėtis nebūtų dar labiau komplikuoti ir kad Jungt. Tautos galėtų stipriai į tai reikalą įsijungti. Belgų vyriausybė, iš savo pusės, gelbėdama savo tautiečius Kongo krašte nuo juodųjų išsišokimų, Kongo sos-

tinėje ir kitose dalyse neleidė parašiutininkų desantus, kurie kaiku atstatė tvarką. Ir Kremlius neiškentėjo neprabilęs tuo klausimu. Ėmė protestuoti prieš vakariečių įsikišimą Kongo srityje, nors visiems aišku, kad chaosas Kongo srityje atsirado ne dėl vakariečių įsikišimo, bet dėl jų įstai gaus pasitraukimo, paskelbus Kongo nepriklausomybę, o kongiečiams nesant pasiren gaus tvarką palaikyti, valstybę tvarkyti. Čia pasirodė dar ir toks keistas reiškinys. Jungt. Tautų Saugumo taryba, kurioje, žinoma, dalyvauja ir sovietinis atstovas, labai paskubomis nusprendė rekomenduoti JT pilnačiai priimti Kongo ir Jungtines Tautas kaip tik tomis dienomis, kada Kongo krašte plačiu mastu kilo riaušės. O rekomendacijos tekste esąs sakiny, Kongo valstybė „yra verta priimti ir Jungtines Tautas“. Nepriklausomybei dar nepasiruošusi, chaosą skęstantį juodųjų kraštą Saugumo taryba paskubomis sutinka priimti ir Jungt. Tautas, ne tikros padėties nepatikrinę — O Pabaltijo tautų atstovai niekaip negali prisiprašyti, kad J.T. svarstyti Pabaltijo klausimą.

DIRBA DAUGIAU, O ATLYGINIMAS TAS PATS

Varšuvos „Tribuna Ludu“ rašo, kad Varšuvoje septyniose svarbiausiose vietose sta tybininkai pakėlė produkciją nuo 10-20 procentų. Nežiūrint to, jų darbo atlyginimas paliko tas pats. „Zycie Gospodarce“ rašo, kad, apklausius neįsus statybos darbininkus Poznanės ir kitose provincijose, nustatyta, jog 70 proc. darbininkų šalia savo tiesioginio darbo dirba šalutinius, atsiktikinius darbus, idant galėtų šiuo būdu bent kiek pakelti savo pajamas. 66 proc. darbininkų dirba ir savo

atostogų metu. Darbininkai nepatenkinti ne vien tik savo atlyginimu, bet ir gyvenimo sąlygomis aplamai. Vidutiniškai darbininkai gyvena po du tris vienoje patalpoje, kurioje nėra pakankamai vietos nei nusiprausti. Taipgi jie skundžiasi blogu maisto aprūpinimu. Radijo klausytojams nusibodo propaganda (E) Neseniai radijo žurnalistas apkaliavo Lietuvą, apklausinėdamas klausytojus, ką jie pageidautų klausytis programoje. Klausytojai pageidavo, kad jie norėtų girdėti daugiau lietuviškų dainų.

DARBININKŲ BŪKLE LIETUVOJ SUNKEJA

Neseniai į Vakarų Vokietiją atvykęs mus informuoja: „Darbininkų ir kolūkiečių gyvenimas dar sunkėja. Propaganda ir dik tatūrinis režimas stiprus. Geresnės ateities nėra ko laukti. Žinoma, raudoniesiems yra gerai. Jie stengiasi dar daugiau komunistų prisilauginti. Ypač mokyklinį jaunimą tempta ant savo korpaliu. Mokytojai, kurie dar buvo užsilikę iš senesnių laikų, beveik visi atleisti. Jaunesnį mokytojų yra išėję komunistinė mokyklą ir ugdę jaunimą komunistiškai. Spauda ir radijas kasdien gieda tą patį: planai, planai, išsipareigojimai, septynmečio planą reikia išsipareigoti per 5 metus. Kolūkyje karvė turi išsipareigoti, kiek ji duos per metus pieno (arba melžėjos kiek primelš), kiaulė — kiek turi paršiukų atvesti. Vienu žodžiu, vien beprotiški planai. Propaganda apie Chruščiovo „gėlę“ — kukurūzus vyksta didžiausia, nors jie ir neauga. Dėl plano neįvykdymo nukendžia daugiausia mažiausias ir žemiausias — kolūkiečiai. Šiais metais žūt būt propaguoja pra lenkti JAV mėsos srityje, nors tai būtų tik popieriujė įvykdyta, Sniečkus prievartauja rajonus, rajonai kolūkius, o kolūkių vadovybės vargšus kolūkiečius. Tai tikra sniečkinė baudžiava! Šiomet dar pasunkėjo kolūkiečių būklė, nes nieko negali parduoti savo naudai, o tu ri parduoti kolūkiu vardu. Režimas yra žiaurus. Kleikvianam rajone kompartijos sekretorius yra viešpats, sa votiškas „karaliukas“, kuris stengiasi pasižymėti žiaurumu, nes už tai Sniečkus labiau pagiria. Dauguma kompartijos sekretorių ir kitų pareigūnų yra rusai.“ (Inf.)

RUSAS SAUVALIAUJA KOLCHOZE

(E) Vilniaus „Tiesos“ 137 numerįje korrespondentas patiekia liūdną vaizdą apie tai, kaip Lietuvis saviavaliauja rusai. Užvenčio rajono „Varputėnų“ kolchozo pirminkas Aleksandras Kurušinas, nuo 1953 metų vadovaudamas kolchozui, jį visai nusmukdė, o pats pralobė. Savame kolchoze jam „persiaura“, skundžiasi kolchozininkai. Kurušino „prekybiniai ryšiai“ siekia daugelį Rusijos sričių, Ukrainą ir kt. O kas tams, kolchozininkams, iš to, klausia elininiai kolchozo nariai. Kam šienauti pievas Kaliningrado srityje, jei savos lieka nenaudotos? Kurušini, žinoma, mažiausiai rūpi lietuviškojo kolchozo gerbūvis. Kolchozo mišką jis siunčia į Zaporozę, bulves į Leningradą, obuolius į Uljanovską, o kolchozininkams moka gramais ir kapeikomis. Nežiūrint, kad skriaudžiami ir išnaudojami kolchozo darbininkai ne kartą kreipėsi paramos į rajono vykdomąjį komitetą, į partijos rajono komitetą, paramos iki šiol iš niekur negavo...

kūrųjų tarpueilių pirmas įdirbimas. O šios kultūros antras įdirbimas Alytaus rajone atliktas tik 66 proc. Šiaulių rajone 53 proc. Kai kuriuose kolchozuose kukurūzų pašėliai apaugę piktžolėmis. Nepakankamai naudojamos cheminės priemonės kovai su piktžolėmis. Iki birželio 20 dienos Šiaulių rajone chemikalais apipurškta tik 18 proc. kukurūzų ir 34 proc. linių, o Alytaus rajone vos tik 11 proc. kukurūzų pašėlių.

Normos, kurių neįmanoma įvykdyti

(E) Vilniaus „Tiesos“ 143 numerįje Pandėlio rajono Vilkolių kolchozo pirmininkas duoda keletą pavyzdžių, kaip „racionaliai“ nustatomos darbo normos ir atlyginimas už darbą. Keletas pavyzdžių: kolchozininkas per 8 darbo valandas privalo pagaminti 500 kuolų aptvaroms; už tai jam turi būti priskaitoma 1.25 darbadienio. „Ar gali žmogus per 55 sekundes nupiauti, nužievinti ir užšmailinti kuolą“? — klausia šio „Tiesos“ straipsnio autorius. Toliau jis rašo, ar šių darbo normų rekomendacijų autoriai iš viso įsivaizduoja, apie ką jie rašo. Lygiai neįmanoma įvykdyti kuolų sukalimo normos: per 8 valandas reikia sukalti 300 kuolų! Straipsnio autorius rašo, kad esą dar daugiau pavyzdžių, kurie aiškiai parodo absurdišką darbo normų ir atlyginimo nustatymą.

AR TEKS PERKELTI PAŽAISLIO VARPINĖ?

(E) Kauno HES sudarytoji „jūra“ daugelyje vietų ardo krantus, sudaro nemažai rūpesčio inžinierinėms geodezijos specialistams. Šiuo metu tirinama, ar Pažaislio vienuolyno varpinę reikės iškelti, ar apsaugoti ją, sutvirtinant šlaitą. Tas pats liečia ir dalį Zūkynės žemės.

AMERIKOS LIETUVIŲ TURISTŲ GRUPĖ LIETUVOJE

(E) Liepos 5 d. į Vilnių atvyko JAV lietuvių. Tai nedidelė, per dvidešimties žmonių grupė, perėjusi per komunistinį „skryniangą“. Į šią „patikimųjų“ grupelę įeina tokie žinomi „pažangūs“ amerikiečiai lietuviai, kaip „Vilnie“ laikraščio administratorius Jokūbas Pauliukas, to paties laikraščio vienas iš redaktorių Leonas Jonikas, antru kartu Lietuvoje viešis Dr. Algirdas Mergeris ir kt. Stotyje juos pasitiko oficialūs asmenys, kaip užsienio reikalų ministeris K. Preikšas, „Tiesos“ redaktorius G. Zimanas, P. Rotomskis ir kt. Svečiai Lietuvoje viešis tris savaites. Per tą laiką jie su spazinišiu su Vilnių, lankysis Kaune, Klaipėdoje, Palangoje ir kitur.

Septynios DIENOS

ISISIŪBAVIMAS KONGE

Nepriklausomojo Kongo vyriausybės blaškymais ir neramumai jame šiuo metu yra nukreipę Vakarų ir Rytų dėmesį nuo kitų dalykų. Ministris pirmininkas Lumumba pagrasi no, kad jis kvies rusus, jei per 3 dienas nebus pašalinti tvarkos atsistieji daryti belgų kariniai daliniai. Nors belgus jau pakiečia Jungtinių Tautų atsiunčiamieji kariniai daliniai (Ghanos, Maroko, o dabar prisisidės dar airiai), bet Lumumba vis tiek tebešneka apie rusus ir jų pagalbą. J. Tautų atstovas Dr. Bunche į visus ultimatumus atsakė, kad Jungtinės Tautos nepratusios kreipti dėmesį į tokius dalykus. Vakarų laikraščiai pasisako, kad rusų karinių dalinių įsikišimas į Kongo neabejotinai reikštų karą. Rusų radijas ir spauda padėti Kongo laiko „imperialistinių galybių“ pavojingų žaidimų, kuriame belgų pusėje dalyvaujanti ir Jungt. Tautų vadovybė.

RUSIJOS — RYTŲ VOKIETIJOS PASITARIMAI

Rytų Vokietijos komunistų partijos sekretorius Ulbricht yra pareiškęs, kad dabar vyksta pasitarimai su Rusija dėl taikos sutarties. Lankydamasis Austrijoje, apie tai yra prasitaręs ir Chruščiovas. Vakariečiams tuo iškeliamas vėl Berlyno klausimas, nes, tokią sutartį pasirašius, tekėtų turėti reikalą jau su R. Vokietijos valdžia, kurios jie nepripažįsta.

FRANCŪZIJA NORI SAVOS ATOMINĖS BOMBOS

Prancūzų vyriausybė pristatė parlamentui projektą potvarkio, pagal kurį numatoma apsiginkluoti vandenilinėmis bombomis. Iki 1964 m. tam reikalui numatoma išleisti 11.790 mil. frankų (842 mil. svarų).

RŪPESČIAI DĖL KUBOS

Saugumo Taryba, rusų ir lenkų atstovams susilaikant, nutarė Kubos klausimą perduoti svarstyti Amerikos valstybių organizacijai, kaip buvo pasiūlyta Argentinos ir Ekvadoro. Posėdyje rusų atstovas tvirtino, kad Rusija nesirūpina steigti Kuboje bazių, nes savo raketomis gali pasiekti Ameriką, o jai rūpi tik apsaugoti tą kraštą nuo kitų. Amerika, savo ruožtu, mato, kad jos pastangų paspausti Kubą neparemia pietų Amerikos kraštai. O rusai gali ateiti net vien su eko nomine parama ir pradėti daryti įtakos kai myniniams kraštams.

ATSAKYMAS CHRUŠČIOVUI

Atsakydamas į užsipuolimą dėl to, kad paskutinįs rusų numuštas ties Beringo jūra amerikiečių lėktuvas pakilo iš D. Britanijos, min. pirm. Macmillan parašė Chruščioviui laiška, pareiškdamas nusistebėjimą dėl rusų politikos žodžių ir darbų nesiderinimo.

POSŪKIS Į STALINIZMĄ

Iš pastarųjų Chruščiovo, o ypač iš Suslovo pasakymų, Vakaruose daroma išvada, kad komunistų partijos vadovybė ne tik yra stalinistų, bet jie net stiprėja. Jie būsią privertę net Chruščiova traukti atgal nuo savo pažiūros, kad su Vakarais galima taikiai sugyventi. Pats tasai lūžis įvykęs, kai buvęs numuštas U-2 lėktuvas.

Nors rusų nuomonė artėja jau į kiniečių, kurie sako, kad su Vakarų imperialistais negali būti jokios taikos, bet dar nesutampa. Rusų bolševikų viršūnės sako, kad sugyventi galima, bet galima sulaukti ir puolimo. Šita pažiūra Vakaruose vadinama neostalinizmu.

PASAULYJE

- D. Britanijos karalienė su Edinburgo kunigaikščiu kitų metų kovo mėn. lankys Persiją.
- 13 honduriečių iš banano medžių pasigaminu laivu atplaukė į Karibų jūroje esančią atokią Swan salą (2 mylios ilgio ir pusė mylios pločio); patikrino 42 ten dirbančiųjų radijo stotyje amerikiečių ir čiabuvių dokumentus, sugiedojo Honduro himną, iškėlė vėliavą ir paskelbė, kad ta sala prijungiama prie Honduro.
- Lėktuvo U-2 lakūna Powers teis už šnipinėjimą rugpjūčio 17 d. (tada jam bus 31 metai).
- Prasiveržė Etna kalnas Sicilijoje.
- 11 moterų ir 7 vyrai Kuboje buvo suminti demonstracijos metu už šaukimą „Kuba — taip, Rusija — ne“, bet atsakė įnešti užstatas, kad būtų iki teismo paleisti iš kalėjimo.
- Dabartinis Berlyno burmistras W. Brandt bus siūlomas kaip socialdemokratų kandidatas į V. Vokietijos kanclerius.
- Rusai paleidė į apyvartą 1500 naujų pražų automobilių Zaporozėje.
- Hanoverio rajono kasyklose Vokietijoje dėl sprogimo žuvo 21, užgriauta 36.
- Manoma, kad Britų užs. reikalų ministris Lloyd bus perversas į finansų ministerius.
- Britų keliuose per gegužės mėn. žuvo 504 (12 daugiau negu 1959 m.), smarkiai sužeista 6.959, menčiau sužeista 21.747.

STEIGIAMOJO SEIMO DARBAI

Kai 1920 metų gegužės 15 dieną Kaune pirmam iškilmingam posėdžiui rinkosi Steigiamasis Seimas. iš atstovų veidų buvo matyti, kad ten vyravo jaunoji karta. Juk toji jaunoji generacija savo idealizmu ir tautiniu entuziazmu buvo taip energingai prisidėjusi prie valstybės kūrimo darbo. Jaunimas buvo, žinoma, ir pirmųjų savanorių eilėse. Tad suprantama, kodėl ir į Steigiamąjį Seimą pateko 29 atstovai, kurie neturėjo nė 30 metų. O tik iš 112 koms išrinktų atstovų 8-ni tebuvo iš viso, kurie amžiumi perėjo 50. Steigiamąjį Seimą kaip tik teko atidaryti seniausiai amžiumi iš visų atstovų, būtent, žinomai rašytojui Bitei-Gabrielei Petkevičiūtei (ji čia atstovavo liudininkus demokratius). Bet ir ji ką tik tebuvo baigusi 59-ris. Vadinasi, nė vienas atstovas dar nebuvo pasiekęs 60-jų!

Kai 1920 metų gegužės 15 dieną Kaune pirmam iškilmingam posėdžiui rinkosi Steigiamasis Seimas. iš atstovų veidų buvo matyti, kad ten vyravo jaunoji karta. Juk toji jaunoji generacija savo idealizmu ir tautiniu entuziazmu buvo taip energingai prisidėjusi prie valstybės kūrimo darbo. Jaunimas buvo, žinoma, ir pirmųjų savanorių eilėse. Tad suprantama, kodėl ir į Steigiamąjį Seimą pateko 29 atstovai, kurie neturėjo nė 30 metų. O tik iš 112 koms išrinktų atstovų 8-ni tebuvo iš viso, kurie amžiumi perėjo 50. Steigiamąjį Seimą kaip tik teko atidaryti seniausiai amžiumi iš visų atstovų, būtent, žinomai rašytojui Bitei-Gabrielei Petkevičiūtei (ji čia atstovavo liudininkus demokratius). Bet ir ji ką tik tebuvo baigusi 59-ris. Vadinasi, nė vienas atstovas dar nebuvo pasiekęs 60-jų!

RAŠO Zenonas Ivinskis

tartį. Kova už sostinę pasidarė kova už visą Lietuvos valstybės egzistenciją, ir toji kova pareikalavo visos tautos pastangų. Tokiu kritišku momentu ir Seimo atstovai negalėjo ramiai posėdžiauti... Einamiesiems reikalams palikus tik 9-nių atstovų komisiją, Steigiamąjį Seimą nariai aktyviai įsijungė į krašto gynimo darbą. Išvažinėjo po visą Lietuvą, organizavo gynimo komitetus, rinko aukas, maistą, rūbus. Tėvynė ir jos nepriklausomybė juk buvo didžiausias pavojus. Taip praėjo penki mėnesiai — nuo 1920 m. spalio iki 1921 m. vasario mėn. visai nebuvo posėdžiauta.

Kai Steigiamasis Seimas vėl susirinko posėdžių, didelė darbų našta jo laukė! Reikėjo tvarkyti santykius su kitomis valstybėmis, reikėjo daryti sutartis, leisti visokių įstatymų, kurių pats gyvenimas įkandin nuolat reikalavo, o svarbiausia reikėjo duoti valstybei konstituciją.

Kitados garsėjo Lietuvos Statutas, tokis akivaizdus ir garsingas paminklas išvystytos teisines sąmones ir aukštos juridinės kultūros, kurią buvo apreiškę tokie kūrėjai anojė Didžiojoje Lietuvos Kunigaikštijoje. 1588 metais, išleidžiant to Statuto III-ją redakciją, Lietuvos Kancleris Leonas Sapiega, ilgai lyg koku Lietuvos Solonu laikytas, su pasididžiavimu pristatė tą Statutą Lietuvos gyventojams. Senosios Lietuvos įstatymai, rašyti prieš keturis šimtmečius, jau, žinoma, nebetiko antra jai, t.y. naujajai Lietuvos valstybei. Pats nepriklausomas gyvenimas reikalavo visko nauja! Juk naujoji Lietuva jau nebebuvo vien bajorų valstybė, kaip kitados, bet šios naujosios Lietuvos kūrėjai buvo kaip tik labiausiai valstiečių sūnūs.

Klausimas dabar buvo pats svarbiausias, kokią sistemą Lietuva pasirinkt: seiminį režimą, ar prezidentinį, kaip, pvz., yra šian dien JAV-se. Neusidūrėjus netiesiogiai į kai kurių Europos valstybių bei demokratijų konstitucijas (jų prototipu buvo laikoma Belgijos konstitucija). Lietuvai buvo parinktas seiminis režimas. Pagal Lietuvos bu-

konstituciją seimas ne tik leido įstatymus, prižiūrėjo vyriausybės darbus, tvirtino biudžetą, sutartis, bet jis pasiėmė dar eilę kitų teisių, pradėti — baigti karą ir t.t. Prezidentas, taip pat, kaip ir seimas, tik trejiems metams seimo absoliučia balsų dauguma išrenkamas, dviejų trečdalių seimo narių galėjo būti atstatytas. Prezidentas tačiau turėjo teisę paleisti seimą ir ne vėliau, kaip po 60 dienų, skelbti naujus rinkimus. Prezidento teisė, žinoma, buvo skirti ministerį pirmininką ir tvirtinti kitus ministrius, bet jie visi solidariai turėjo atsakoti seimui už vedamąją politiką ir savo darbus. Seimas tad buvo svarbiausias valstybės organas. Jis buvo betarpiškai pačios tautos išrinktas ir jai atstovavo. Demokratinis tad idealas, kurį Steigiamasis Seimas konstitucijai taip gražiai apipaavidalino, buvo visuomeninis idealas. Jeigu vėliau buvo bandoma tokį nusistatymą ir pakritikuoti, tai reikėjo suprasti ir gyvai įsivaizduoti ano meto sąlygas. Tauta buvo nusimetusi nekenciamų rusų jungą ir sulenkėjusių dvarininkų įtaką. Tad toji tauta ir veržėsi į laisvę taip, kaip veržiasi ištroškę žmogus prie šaltinio... Iš valstiečių išaugo Lietuvos šviesuliais ir norėjo tautai tokią laisvę duoti. Tauta buvo sąmoninama, auklėjama ir brandinama demokratiniam gyvenimui. Kai tai turėjo pareikaluoti ilgesnio laiko, savaimė buvo aišku. Produkta tad šitokios demokratinės dvasios, kur tautai per seimą paliko labai daug teisių, ir buvo Steigiamąjį Lietuvos Seimo išdirbtoji konstitucija.

Reikšmingi buvo nuostatai, kurie nustatė valstybėje Bažnyčios bei religijos vietą. Prieš juos pasisakė kairiosios grupės. Svarbus buvo, pvz., punktus, kad visoms tikybioms organizacijoms bus leista tvarkyti pagal savo teisinius nuostatus bei kanonus. Kai buvo priimtas paragrafas apie privalomą religijos mokymą mokyklose, 1922 m. vasario mėn. liudininkai iš koalicijos ir vyriausybės pasitraukė. Ir tada krikščionys, nors turėjo absoliučią daugumą seime, ministerių pirmininku pakvietė nepartinį Ernestą Galvanauską.

Patį konstituciją tačiau 1922 m. rugpjūčio 1 dieną buvo priimta vien krikščionių grupių balsais. Visos kitos grupės, nors aktyviai dalyvavo sudarant tą konstituciją, nenorėjo prieš savo rinktus imtis atsakomybės. Kai konstitucija jau buvo paskelbta ir nuo rugpjūčio 6 dienos įsigaliojo, buvo atliktas didelis valstybinis gyvenimo darbas. Dabar galėjo būti paskelbti rinkimai į I-ji seimą jau 1922-ųjų spalio 10-11 dienomis. Jis išrinko buvusį Steigiamąjį Seimo pirmininką Aleksandrą Stulginskį Lietuvos prezidentu. Šitai, vadinasi, nuo 1922 m. galo valstybėje perėjo į konstitucinį ir demokratinį parlamentarizmą. Bet prieš tai Steig. Seimas per savo darbo dvejus metus dar atliko eilę kitų svarbių darbų. (ELI)

KETURI GANYTOJAI

ANT KRYŽKELIŲ SENŲ

Kanauninkas Mykolas Vaitkus, nusikėlęs į Ameriką, prisistatė visuomenei kaip puiškas atsiminimų rašytojas. Jo pažinta daug žymiųjų Lietuvos asmenų, ir jis tuose atsiminimuose pateikia jų portretus. Nemaža tų atsiminimų yra išsispausdinęs „Aidu“ žurnale. Dabar Chicago Lietuvos Knygos Klubas išleido dalį tų atsiminimų knygoje „Keturi ganytojai“. Tai atsiminimai apie arkiv. Jurgi Matulaitį-Matulevičių, arkiv. Pranciškų Karevičių, arkiv. Juozapą Skvirecką ir vysk. Petrą Pranciškų Bučį.

Tokių pavadinimų Chicagoje pasirodė Marijos Sims Černeckytės eilėraščių rinkinys, Vyt. Alanto redaguotas ir su jo parašytas poetas gyvenimo ir kūrybos bruožais. Tai stambus leidinys (242 psl.). Jis apima visą poeto kūrybą, kuri buvo išspausdinta jau ir ankstyvesniuose leidiniuose.

NAUJAS MARIJONAS VYSKUPAS — LIETUVIŲ BICIULIS

Šv. Tėvas Jonas XXIII liepos 7 d. tituliariniu Mariamme rytų apeigų vyskupu paskyrė gudų kilmės marijoną kun. Dr. Česlovą Sipovičių, gyvenantį Londone marijonų namuose — Holden Avenue, N.12. Naujasis vyskupas, gimęs 1914.XII.8 Breslaujos apskrityje, Vilniaus krašte, pas marijonus įstojo 1933 m. Gimnaziją baigė Drujoje. Studijuodamas Vilniuje, pas kun. prof. Taškūną promoko lietuvių kalbos ir artimai bendravo su didžiuoju Vilniaus lietuvių veikėju kun. K. Cibiru. Mokslus baigęs Romoje vysk. Būčio, MIC, globoje. 1947-48 m. gyveno Londone prie lietuvių bažnyčios. Vėliau, lietuviams pagelbsti, įsikūrė šiauriniame Londone gudų sielovadinę misiją, kuriai iki šiol vadovavo, veikliai dalyvaudamas tautinėje ir tarptautinėje kat. veikloje. Jis yra vienintelis gudų katalikų vyskupas. Ir toliau gyvens Londone.

Rašomoji medžiaga — ir ta propagandinė

(E) Petrašiūnų popierio fabrikas (Jano vardo) Lietuvos sovietinės okupacijos 20 metų paminėti gamina sąsiuvinius su užrašais: „Tarybų Lietuvai 20 metų“. Panašiais šūkiais „paddailinami“ ir kompektai popieriaus laiškas bei raudoni bloknotai.

Sidabro monetas su 1569 metų data

(E) Subačiaus geležinkeliečiai, kasdami žemę, 0,5 metro gylyje užtko drabužius, odines pinigines likučius ir trijų rūšių sidabrinų monetų. Visose išgraviruotas romėniškas skaičius II, karūna, raidės A.S. ir 1569 metų data. Ant kai kurių monetų iškalta data ir erelis. Keliolika mažesnių monetų turi kitokius įspaudus.

DĖMESIO! L. ENCIKLOPEDIJOS PRENUMERATORIAI

Prašomi be atskiro raginimo atsiskaityti už 19 ir 20 tomus. Neatsiskaitysiems nebus siunčiamas sekantis tomas. Neatsiskaityti prašoma atsiskaityti. Neatsiskaityti prašoma atsiskaityti. Neatsiskaityti prašoma atsiskaityti. Neatsiskaityti prašoma atsiskaityti. Neatsiskaityti prašoma atsiskaityti. Neatsiskaityti prašoma atsiskaityti. Neatsiskaityti prašoma atsiskaityti. Neatsiskaityti prašoma atsiskaityti. Neatsiskaityti prašoma atsiskaityti.

K. VAITKEVICIUI PAMINĖTI

„BUDEKIME“

Ligi mirties paties K. Vaitkevičiaus redaguoti Anglijos rajono skautų leidinys „Budėkime“ naujaisiais numeriais paskyrė vėloniui paminti.

Paminklinis akmuo Gedimino kalne

(E) Rytšium su 550 metinėm nuo Žalgirio mūšio Gedimino kalne, pačioje viršūnėje, ruošama aikštė paminkliniam akmeniui pastatyti. Trijuose bokštuose aukštose įrengiamas Vilniaus krašto tyros muziejaus skyrius.

Pradedami leisti „archyviniai dokumentai“

(E) Valstybinė politinės ir mokslinės literatūros leidykla Vilniuje išleido Archyvinių dokumentų I rinkinį „Hitleriniai žudikai Kretingoje“. Tai esanti pirmoji tokių mentų rinkinio daugiatomės serijos knyga.

Lietuvaitė dainavo Argentinuos valstybiniame radijuje

(E) Birutė Dilba, jauna lietuvaitė, gegužės 21 d. dainavo Valst. Argentinos radijuje. Atliko Stasio Šimkaus „Kur bakūžė samanota“.

A. JONYNAS

PASKUTINĖ VAKARIENĖ

(SATYRINĖ APYSAKA)

7. Vaclova Mėlynaitį svečias rado bevaikščiojantį po erdvų kolūkiečio kiemą. Spalvinga pižama apsirėngęs, susinėręs ant užpakalio rankas, jis žingsniavo lėtai, susikaupęs, matyti, stipriai ir atsargiai nešiodamas savo įkvėpimą. Bet, pamatęs svečius, jis tą įkvėpimą sudraudė ir iš karto pradėjo maloniai šypotis.

nes komandiruotes, kur kas sėdės ir ką rašys. Naujos knygos esančios ne blynai — jų lengvai neiškeps.

Dabar Jonui Bildžiui nebliko nieko kito, kaip tik sutikti su labai originalia mintimi apie blynus ir knygas. Iš tikrųjų juk ir jis štai jau keletas metų nešiojats širdy puikų ir kilnų sumanymą parašyti knygą, bet vis nepavyksta. Ir laiko stinga, ir kompetingos paramos reikėtų. Taip, taip, ir paramos! Jos gal net ir labiau stinga, negu laiko. Kodėl, sakysime, Jonas Bildžius negalėtų parašyti apysakos, atsiminimų arba bent straipsnių? Medžiagos jis turįs pilnas kišenes. Sunkiau su visokiais stiliais, kompozicijomis, siužetais ir kitokiais gynai profesionaliais dalykais. Bet kodėl gi šiais praktiškais knygos dalykais negalėtų pasirūpinti koks nors rašytojas?

Jaunasis Bačiulis pristatė rašytojui valdybos viršininką, trumpai nupasakojo jo padėtį ir nuopelnus, o Jonas Bildžius be ilgu įžangų prisipažino turįs tam tikrą literatūrinį ketinimą. Kontaktas buvo nustatytas. Beliko pasirūpinti tik apskritu stalu, reikalingu tokiems susitikimams.

— Sakysime, aš stausi namą. Aš turiu sumanymą, bet visokių ten brėžinių nemoku pasidaryti. Tada aš einu pas inžinierius, jis man padaro projektą, — aš pradėtu stautyti namą. Ar ne?

Vaclovas Mėlynaitis jau buvo beįsisistūmęs iš kolūkiečio klojimo savo „Volgą“, bet valdybos viršininkas griežtai pasipriešino. Jis iškilmingai įbruko savo šoferiui šimtinę ir paprašė jaunąjį inžinierius, kad pavažiuotų iki artimiausios krautuvės.

— Bet kas gi tokiu atveju yra namo autorius? — paklausė jis gana klaidingai.

— Kaip tai autorius? — nustebo Bildžius. — Namų savininkas esu aš. Aš ji pa stačiau savo lėšom iš savo medžiagos ir pagal savo sumanymą.

Likę vienu du, viršininkas ir rašytojas įsikūrė atvira priebutyje. Rimta kalba prasidėjo nuo paukščių šios vasaros oro ir nuo gero derliaus. Abu pažnekovai stengėsi pralenkti vienas kitą žėnėms ūkio ekonomikos išmanymu, ir galų gale įsitikinė, kad tiek vienas, tiek ir kitas yra nepraalenkami.

— Na, projektas... Kas tai yra projektas? Brėžiniai? Čia gynai technikos specialisto darbas. Visa kita — mano!

Tada valdybos viršininkas kardinaliai pa keitė savo psichinės atakos kryptį. Jis prisipažino kalbėsiąs atvirai ir tuoj pat pareiškė begalinį apgalvestavimą, kad štai šios nuostabios vasaros kvapo ir spalvų jis, deja, dar visai nepajutęs mūsų literatūroje, kad rašytojai vis dar tebesą atitrukę nuo gyvenimo ir nežiną, kas svarbiausia jame vyksta.

Stalas buvo padengtas čia pat, priebutyje. Mėlynaičio žmona — dar jauna, rami ir santūri moteris, pakabino virš stalo lempą, papiaustė naminės dešros, džiovinto sūrio, rauginatū agurkų. Tostas už literatūrą ir jos kūrėjus slyste nuslydo gomuriais.

— Klausyk, Mėlynaiti, — kreipėsi Bildžius, pasijutęs artimu žmogumi, — tu klausyk! Jūs, literatai, nieko nežinot. Štai aš galėčiau daug parašyti, jeigu turėčiau laiko... Tu tik paklausyk...

Viršininkas griebėsi savo mylimiausios temos: atsiminimų. Dabar jis niekam nebeleido įterpti savo trigrašio ir pasakojimų nutraukdavo tik labai trumpam: kol išgirdavo taurelę ir truputėlį užkandavo. Atrodė, kad jis pasakoja tik vienam rašytojui — visą laiką tik ir girdėjai: „Klausyk, Mėlynaiti! Ar tu klausai, Mėlynaiti! Ar tu girdi...? Bet pakakdavo Algiiui arba jaunajam Bačiuliui persimesti tarpusavyje koku nors žodeliu, kai į juos tuoj pat nukrypdavo rūstus ir priekaištingas viršininko žvilgsnis. Pasakodamas Bildžius negalėdavo pakęsti net ir menkiausios konkurencijos.

Vacloviui Mėlynaičiui viršininko pasakojimai pasirodė labai įdomūs. Rašytojas pri klausė prie tų žmonių, kurie, apskritai, viršininku žodžius vertina dvigubai arba trigubai aukščiau, negu bet kokius kitus žodžius. Be to, jis buvo vienas tų operatyviųjų plunksnos brolių, kurie aistringai siekia pačiupti kokį nors siužetą ar bent sumanymą iš kiekvieno sutiktojo. Profesinė „medžiagos medžiojimo“ aistra jam jau senokai trukdė bendrauti su žmonėmis natūraliai, be išskaičiavimų. Jis ir dabar ryte rijo Bildžiaus pasakojimus, stengdamasis įsikaltį į atmintį kiekvieną žodį ir tuo pat metu sverdamas; galima ar negalima šiuos pasakojimus panaudoti būsimuosiuose kūriniuose. Vienu momentu jis net buvo išsiėmęs užrašų knygotę, bet susivaldė.

— Klausyk, Mėlynaiti, — kalbėjo viršininkas. — Ar tu klausaisi? Aš tave būtinai nuvešiu į tas vietas. Tu pamatysi, tu pats pamatysi, kur aš gyvenau. O ten, šilėje, yra tokia pušis — visų nubučiuota... Klau syk, ten taip gražu, taip gražu, kad kiekvieną apima toks gaudamas, toks švelnumas, jog būtinai norisi ką nors pabučiuoti... O kai nėra ką bučiuoti, tai visi ir bučiuoja tą pušį. Už tai ji visų nubučiuota, nulaizyta, net slidi..."

— Daug panašų atsitikimų buvo. Žinoma, kad daug. Užtat ir parašyti sunku. Reikia išspausiti gryną eseniją, reikia... Bet aš parašysiu, būtinai parašysiu! Kad tik man truputelis laiko. Jūs, literatai, labai pavydūs žmonės, jūs nenorite nieko įsileisti į savo tarpą, jūs nenorite padėti! — Kaip gi nenorime? — užsidėgė Mėlynaitis. — Iš kur jūs žinot, kad nenorime? Aš pats galiu padėti, jei susitarsime. — Gali? Gali? — įsikibo Bildžius, pašokdamas užstalėje. — Štai čia jau kita kalba. Sutariame? Prasiidėjo atkaklios derybos. Viršininkas siūlė rašytojui pašvesti keletą vakarų pasiklausti jo prisiminimų ir paskui viską meniškai atkurti popieriuje. Rašytojas linktelėjo galvą, pritarė, žadėjo parinkti papildomos medžiagos, plačiau apibendrinti įvykius. Bildžius trynė rankas ir taip pat linktelėjo galvą. — Taip, taip. Ir papildomos medžiagos, ir rašytojo vaizduotės knygai prireiks. Knyga turi būti gera. O viską numatantis ir delsti nemėgstąs Mėlynaitis jau garsiai piešė būsimosios knygos viršelį: didelėmis raidėmis viršuje spindėsiantis Vaclovo Mėlynaičio pavardė, kiek žemiau dar didesnėmis raidėmis — knygos pavadinimas, o dar žemiau jau mažesnėmis raidėmis būsi įrašyta: „Pagal Jono Bildžiaus pasakojimus“. O honorarą,

žinoma, jiedu dalinąsiąs pusiau. Tiek to — Mėlynaitis negodus pinigams...

— Kaip, kaip? — išpuptė akis viršininkas. — Vadinasi, knyga ne mano? Žinai, Mėlynaiti..."

— Rašyk pats, rašyk pats! — užsiplieskė rašytojas. — Aš nepardavinėsiu savo pirmagimystės teisių už lėkštę sriubos.

— Ir nepardavinėk! Nereikia, jeigu nenori! Aš rasiu kitą, o jeigu ne, užpykęs pats parašysiu knygą! Tikrą knygą, jaudinančią, o ne iš piršto laužtą.

Jiedu rimtai susikirto dėl dar neparašytos knygos, nepasidalindami nei būsimaisiais laurais, nei honoraru. Derybos siuro, ir tik abiejų pusių didelis diplomatinis igu dimas sulaukė neparašytos knygos bendraautorius nuo viešo skandalio. Šnairuodami vienas į kitą, jie stengėsi kaip nors išsilaukyti prie bendro stalo — dar ne visai tuščio, tebetraukiančio, tebeviliojančio.

Oriu, nurimusiu veidu, lūpų kampučiuose slėpdamas pagiežingą pašaipos šypsenelę, Vaclovas Mėlynaitis pakėlė taurelę už būsimąją Jonu Bildžiaus knygą ir pradėjo pasakoti naujausią anekdotą.

Mėlynaitis buvo įsitikinęs, kad kur-kur, o jau anekdotų pasakojime broliai rašytojai yra nepraalenkami. Bet ir čia jam nepasisekė. Po pirmojo anekdotu iniciatyvą vėl negalėstingai užgrobė viršininkas, o iš šalies išstiprėti visą laiką atkakliai stengėsi jaunasis Bačiulis. Sakoma: juo gilyn į mišką — juo daugiau medžių. O aš pasakysiu: juo daugiau pasakojama anekdotų — juo riebesni jie darosi. Po kokio pusvalandžio Mėlynaičio žmona, nežinia ar iš didelio kuklumo, ar tik iš didelių pretenzijų, turėjo netgi uždaryti langą. Kazin kokio procento riebumo anekdotai būtų pasiekę iki vidurnakties, jeigu kieme nebūtų pasigirdę žmonių balsai.

Neleisdamas vergintis šeiminkui, jaunasis Bačiulis nubėgė nuo priebūčio, pasiėjo į tamsą. Po kelių minučių jis atsivedė linksmuosius brolius Kimšaičius. Jiedu jau buvo susitaikę ir dabar svidruliavo susikibęs, vienas kita prilaikydami. Beje, daugiausia savo brolių teko laikyti kunigui Klemsui, žymiai tvirčiau stočnčiam ant kojų.

(Bus daugiau)

Skaitytojų laišakai

MINEJIMAI IR PASKAITININKAI

Sukakčių minėjimai esmėje tarnauja dviem tikslams: pirma — pagerbti sukaktuvininką, o antra — ir svarbiausia — pasiųsti iš sukaktuvinininko ar sukaktuvininio įvyki tautiškai dvasinės stiprybės. Tam kviečiamas paskaitininkas, nuo kurio dižiūja dalimi ir priklauso, ar minėjimas buvo ko vertas, ar ne. Jei publika po minėjimo skirstosi nė kiek tautiškai neatinaujinusi, galima teigti, kad minėjimas neapsimokėjo.

Šmet plačiai minime Žalgirio mūšio sukaktį. Žalgiris yra toji reta proga, kuri gali mums duoti labai daug, tik reikia, kad paskaitininkai išskeltų jį aukščiau kasdienybėje. Deja, dalyvaujant viename jau įvykusiame Žalgirio mūšio minėjime teko pajusti, kad susirinkusieji tegavo iš paskaitos tik mažą dalelę to, ko tikėjosi. O tema juk nesunki, plati ir įdomi.

Dalyvis

APIPILSIME AUKSU

Gaila, labai gaila, kad „Europos Lietuvis“ (Nr. 27) neišsiverčia be demagoginių straipsnių. Kam tuo pasitarnaujama, tai tik demonas gali įspėti. Turiu mintyje Br. Railos straipsnį.

Po karo ir lietuvių spaudoje buvę aukšti valdininkai ir užsienio šalyse diplomatai pareigas viešai skelbė: jei tų ar kitų žmonių ar partijų nebūtų buvę, tai ir šiandien Lietuva būtų laisva, arba karas nebūtų įvykęs.

Dabar Raila kalba apie Lietuvos išvadavimą. Tegū Raila duoda receptą, kaip Lietuvą išvaduoti, mes jį auku apipilsimė! Daug paprastesnis reikalavimas Railai: tegū jis nurodo, kaip iš čia į Lietuvą pasiūti knygų, laikraščių ir žurnalų, legaliai ar nelegaliai „ar kitais keliais“ (pvz., parašutu nuleisti), kad tik lietuviai gautų.

P. Budginas, Vokietija.

Ten, kur Nemunas banguoja

Tarybinės spaudos ištraukos, kurios aiškios ir be aiškinimų.

Oi nelaimė, ką aš matau — širdį ver kaip yla: Numylojio mano vietoj Gyvena barzdyla,

A. Vienožindys

SPEKULIANTAS KOLŪKIO PIRMININKO VIETIJOJE

„Mūsų kolūkiui nuo 1953 metų vadovauja Aleksandras Kurušinas. Per tą laiką jis tik pats asmeniškai praturtėjo, o kolūkį nu smukdė. Savame kolūkyje jam per siaura. A. Kurušino prekybiniai ryšiai siekia daugelį RTFSR sričių, Ukrainą ir kt. O kas mums, kolūkiečiams, iš to? Kam šienauti pievas Kaliningrado srityje, jei savos lieka nešienautos? Šiomet pasikeitė rajono vadovai. Tikėjome, kad jie reikliai įvertins A. Kurušino „veiklą“, nes ji žinoma visame rajone. Tačiau viskas liko, kaip buvė“

Iš Užvenčio rajono „Varputėnų“ kolūkio narių laiško.

Nors liaudies ir sako, kad velnias ne toks juodas, kaip jis piešia, bet tai, ką Užvenčio rajono „Varputėnų“ kolūkio nariai kalba apie savo kolūkį, — neperdėta.

— Neturime kuo pasigirti, — su žemaitis ku nuoširdumu pasakoja jie. — Derliai kas met menki. Įsipareigojimų neįvykdome. Kapstomės, iš musės išrūgose!

— Ir kapstysimės, jei Aleksandras Kurušinas vadovaus, — atvirai sako kolūkio šoferis komunistas J. Račkauskas.

— Amžinai būsime atsilikėliai, jei šitaip jis rūpinsis žemės ūkiu. — pritaria kolūkiečiai A. Vaitkus.

Kodėl jie taip peikia A. Kurušinę?

— Aš čia pirmininkas! Kaip pasakysiu, taip ir bus! — pradėję vadovauti, vis dažniau ima šūkauti A. Kurušinas. Su niekuo nesiskaitydamas, jis pradeda šeimininkauti, supirkinėti senus sunkvežimius, daryti kolūkiečiams nežinomus sandėrius. Sutamdytas ties Kuršėnais „Moskvičių“ A. Kurušinas parduoda svainių S. Dukavičiui. Metų neišdirbusį dizelinį variklį jis išmeta į metalo laužą. Kartu čia atsiduria ir visiška naujas garo katilas.

Piktinosi kolūkiečiai, matydami, kaip jų turtas eina vėjais, bet pasakytį nebandyti.

— Ne jūsų reikalas! — piktai atšauna pirmininkas.

Užuot gilinęsis į žemės ūkį, A. Kurušinas pasirinko kitą, jo nuomone, lengvesnį kolūkio stiprinimo kelią — prekybą. Užmezgus ryšius su Ukrainos kolūkiais, į Zaporožės sritį keliauja kolūkio miškas. Leningrade atsiduria bulvės, Uljanovske — obuoliai. Kokia iš to nauda kolūkiui? Viena aišku, kad kolūkiečiams už darbadienius buvo išmokama gramais ir kapeikomis, o už medieną gauti iš Ukrainos kveičiai atsidūrė Šiauliu, Kuršėnų ir kitų miestų turguose.

Ne viską apie prekybą kalba ir kolūkio buhalterija. Ji nutyli apie Ukrainoje pirktus ir Lietuvoje parduotus pomidorus, nepasakoja apie ryšius su spekuliantu A. Januškevičiumi, paslaptyje laiko transporto bei kuro išlaidas.

— Ant svetimo arklie toli nenujosi, — pasipiktinę kalba kolūkiečiai.

Susižavėjęs prekyba, A. Kurušinas visiška nustojo rūpintis derlingumo kėlimu, pa šarais, galvijais. O štai ir rezultatas! Nežiūrint palankių penykščių metų, bendras kolūkio grūdinių kultūrų derlius siekia vos 6.4 cnt iš kiekvieno hektaro, cukrinių runkelių — vos 52 cnt, o linų pluošto, kuris ir dabar dar nepristatytas, — tik po 2.5 cnt.

Tą pat galima sakyti ir apie rūpinimąsi gyvulininkyste. Nežiūrint, kad praėjusiais metais 100 ha naudmenų buvo tik 7.9 karvės ir pagaminta tik po 21 cnt pieno, čia vi siškai nesirūpinama kaimenės didinimu, veršeliais. Vien šiais metais dėl blogų tvarų sušalo ir krito 24 kolūkio veršeliai. Kolūkiui stinga pašarų. Jis turi pakankamai pievų, tačiau pirmininkas to nemato. Štai pernai, kai prasidėjo šienapūtė ir buvo ra

vimi cukriniai runkeliai, jis visus darbinčius kolūkiečius išsiuntė šienauti į Kaliningrado sritį, o tuo tarpu V brigadoj supuvo apie 50 vežimų dobilų, III brigadoj liko neušienauta apie 8 ha pievų, nunyko neravė ti cukriniai runkeliai.

Nepakędami pirmininko savavaliavimo, kolūkiečiai ne kartą kreipėsi į rajono vykdama, partijos rajono komiteta, o paramos — jokios. Užuoat reagavę į kritiką, A. Kurušinas dar labiau įtūžo, ieško skundo autorių, kad būtų jiems keršyti.

Toliau su esama padėtimi „Varputėnų“ kolūkyje taikstytis negalima.

J. Kaulavičius („Tiesos“ koresp.) Iš „Tiesos“, 1960. VI. 12.

SPINTOS ISTORIJA

Vilniaus parduotuvėje Nr. 100 (prie „Pergalės“ kino teatro) pirkau knygoms spintą, už kurią sumokėjau 650 rublių. Atsivežęs į namus, pastebėjau, kad šonas įlaužtas, fanera atsilupinėjusi, durys vos laikosi.

Parduotuvės direktorių prašiau spintą pakeisti arba pašalinti trūkumus. Parduotuvės meistras, apžiūrėjęs spintą, pasakė, kad jos pataisyti negalima. Kreipiausi vėl į direktorių, kuris pradėjo visokiais būdais išsisukinėti. Paskui pasakė, jog pakeis taada, kada gaus iš fabriko. Parduotuvė vėl buvo gavus naują siuntą spintų. Aš išsirincau vieną jų. Tačiau direktorių spintą par davė kitam pirkeiui. Aš supratau, kad direktorius spintos keisti nesiruošia.

Parduotuvėse dažnai tenka matyti apgandintus baldus. Jie turėtų būti perkainojami.

P. Savickas

Iš „Tiesos“, 1960. V. 28.

1400 STUDENTŲ IR 70 DEŠTYTOJŲ Į VASAROS DARBŲ STOVYKLAS

(E) Prie Vilniaus universiteto rūmų birželio 26 d. susirinko 1400 studentų ir 70 dėstytojų. Iš čia įvairiomis kryptim jie išvyko į studentų vasaros darbų stovyklas. Ši met studentai turės pastatyti 2 kultūros namus, 2 klubus, vieną mokyklą Pasvalio rajono kolchoze, vieną karvidę Plungės rajono kolchoze, užbaigs pradėtą statyti Šiaulių rajono ligoninę, statys vilą Nidoje, o didelis universiteto merginių būrys visą vasarą dirbs 3-se laukų darbų stovyklose. Iš viso šiomet universiteto studentai atliks darbų už 1 milijoną rublių.

Nemažas studentų būrys išvyksta į Čelia binską statyti universiteto laboratorinio korpuso.

Vilniaus radijas sako, kad studentai vyksta į darbus „su džiaugsmu“.

Apie 100 lietuvių dirba viename Kazachstano tarybiniam ūkyje

(E) Nemenčinės rajono komjaunimo organizacija šefuoja Karagandos srities, Norinsko rajono, Špėvalsko vardo tarybinį ūkį, kuriame šiuo metu dirba apie 100 jau nuolių iš Lietuvos. Šio mėnesio pabaigoje į Kazachstaną išsiūsti iš Lietuvos 8 mechanizatoriai, kurie remonto techniką, o vėliau padės nuimti javus.

Kainos siuvimo artelėse

(E) „Tiesos“ 155 nr. M. Šiaučūnaitė rašo, kad Šiauliuose rūbų siuvimo artelės nustato nerealias kainas. Vienoje artelėje linų ar šilko suknelės pasiūvimas kainuoja 70 rublių, kai tuo tarpu pati medžiaga kainavo tik 59.5 rb.; chalatako pasiūvimas kainuoja 55 rb., kai medžiaga kainuoja tik 26.5 rb. Kitose artelėse, pažymi Šiaučūnaitė, kainos dar aukštesnės. Nenorėdama mo kėti nežmoniškos kainos, ji susidarė privatių siuvėjų, kuris gerai atliko darbą už pusę kainos, pažymėtos siuvimo artelės kai noraštyje.

(E) 700 latvių šoferių prieš kurį laiką perkelti iš Latvijos į Kazachstaną.

KAIP VYKO ČEKOSLOVAKIJOS

„RINKIMAI“

(E) Londone leidžiamasis FCI aprašo, kaip vyko kandidatų priėmimas Lenbako mieste, Spis rajone. Cituojamas slovaku laikraštis „Pravda“: „Vyrai nuslėmė odines kepurės ir sukryžiąvė rankas ėmė mels tis. Aš buvau sukrėstas, prisipažįsta laikraščio reporteris Ondrej Marusiak, šio ūmaus jų nuotaikos pasikeitimo. Tie žmo nės man atrodė paklusnūs ir mažyčiai. Aš tiesiog nežinojau kaip elgtis. Gal nusilmt kepurę? Bet šitam jau buvo per vėlu; aš tik nulenčiau galvą ir laukiau skambučio“. Kandidato priėmimo eiga buvusi tokia: „Kai rinkimų komiteto pirmininkas paskel bė pirmojo kandidato pavardę, salėje buvo tyla. Po to girdėjosi lyg koks kuždėjimas; kažkas pasakė: „Komunistai vis tiek išsirin ks ką nori, neatsižvelgdami mūsų nuo monės, ir tiesa niekad neiškils į paviršių“. Toliau kažkas paklausė: „Kas pasiūlė kan didatus?“ Salėje pasigirdo triukšmas“. Reporteris priduria: „Jokie kiti kandidatai nebuvo pasiūlyti, taipgi nebuvo pritarimas pasiūlytiems kandidatams. Nei viena ran ka nepakilo, kai buvo prašoma balsuoti, Niekas nekreipė dėmesio, kai pirmininkas skaitė kandidatų vardus. Jie visi taip ir išsiskirstė. Kandidatai buvo priimti...“

Paskelbė balsavimo duomenis dar prieš rinkimus

(E) „Večerni Praha“ laikraštis smarkiai užpuolė Londono FCI leidinį už tai, kad pa starasis Londone paskelbė Čekoslovakijos „rinkimų“ duomenis keturias dienas prieš „rinkimams“ įvyksiant. FCI rinkimų duomenys, be to, buvo perduoti keleto vakariečių radio stočių ir vakariečių spaudos, taip kad žmonės komunistinėje Čekoslova kijoje galėjo būti tikri, jog „rinkimų“ farsas yra žinomas ir suprantamas laisvajame pasaulyje.

RUSŲ KARININKAI KONTROLIUOJA RUMUNŲ KARIUOMENĘ

1958 metais sovietai savo kariuomenės dalinius iš Rumunijos atitraukė. Jau ir ta da sovietinės taktikos žinovai teigė, kad rumunų kariuomenė nepalikis be rusiškos „prižiūros“. Šis teigimas pasitvirtino. Ru munijos žinių biuletenis birželio 13 d. lai doje pateikė ilgą sąrašą naujų, Rumunijos pilietybę gavusių asmenų, su rusiškomis ir ukrainietiškomis pavardėmis. Pasirodo, šie visi nauji piliečiai yra buvę Sovietų Sąjungos piliiečiai, kurie šiuo metu užima svarbiausius postus rumunų kariuomenėje.

Rumunijos kariuomenėje yra taip pat „patarėjai“ su plačiomis teisėmis. Šių so vietinių pareigūnų žinioje yra kariuomenės apmokymo programos sudarymas, vadovau jantį kadru organizavimas. Šitokiu būdu Maskva be didesnės rizikos galėjo atitruk ti savo reguliarinę kariuomenę iš Rumunijos. Be to, Maskva jau 1947 metų įsakymu pasirūpino, kad rumunų karinės uniformos nesiskirtų nuo sovietinių. Skirtumas tik tas, kad rumunai kepurėse nešioja sągą su trimis raidėmis „RPR“ (Republika Popu lara Romina). Aplamai visa rumunų kari uomenė yra pertvarkyta pagal Maskvos pavyzdį. Tarp sovietų ir rumunų kariuo menės karių jaučiamas didelis atsiribojimas vienų nuo kitų.

(E) Rumunija deda dideles pastangas

užsienio turistams patraukti ir tuo pačiu įsigyti užsienio valiutos, kurios ji labai sto koja. Sumažinti formalumai vizoms gauti. Pagerintas transportas ir atpigintas beni nams turistams, tačiau jie ir dabar tebėra atidžiai sekami „palydovų“ ir agentų. Di desnė krašto dalis turistams yra nepriei nama.

MOTERŲ

kampelis

Veda V. Grinkevičiūtė - Funklenė

SUNKU NAKTIES METU!

Jau vėlus vakaras. Birutė padėjo į šoną žurnalą, kurį ji skaitė, užgesino šviesą ir atsisuko į kitą pusę. Lova buvo patogi ir minkšta. Birutė, gerokai pavargusi per die ną, jautėsi smagiai ir norėjo tik miego. Ji pasitraukė apklodą kiek aukščiau ir pradė jo jau snauti, kai viena mintis šoko jai į galvą: laiškai! Ak, Dieve mano! Ji gi nepa rašė šiandien raštinėj šito svarbaus laiško! Na, taip būna, žinoma. Bet kaip tik šitą laišką ji žūt būtų turėjo parašyti šiandien, nes viršininkas jai dar sakė, kad tai yra ypaci svarbus užsakymas jo firmai ir kad rytoj iš pat ryto tas laiškas turi būti išsių s tas. Pirmuoju paštu! Buvo sakyta, kad ji jam tą laišką tuč tuojau iš ryto atneštų pa sirašyti, nes šiandien jis nebeturi laiko o privalo dabar išeiti į miestą. Ak, ak, kaip ji tai galėjo užmiršti! Tiesa, darbo šian dien buvo ypaci daug, bet vis tiek šito lai ško ji jokiu būdu neturėjo užmiršti. Kas da bar jai daryti?! Birutė jau norėtų keltis ir išskubėti į raštinę, dabar, tuč tuojaus, ir parašyti tą svarbų laišką. Bet kur tau! Nak ties metu viskas gi ten uždaryta, užrakinta. Ak, kas bus rytoj?! Nors ji ir pati pimo joi ateis į raštinę, bet vis tiek šefas tuo jau išsėmė ją ir — kur laišką?! Maža to, kad jai bus baisiai nemalonu, kad jai teks išgirsti iš jo pastabą ir papėikimą, bet jis gali gi jį ir iš tarnybos atleisti. Ar tikrai gali? Na, kodėl gi ne? Žinoma, kad gali. Ji nebloga tarnautoja, tai tiesa, bet kas iš to? Dabar gi yra daug gerų, naujų jėgų. Ir jaunesnių, gražesnių. Na, gal ne visos to kijos sugebanos, bet... Ak, kas gi daryti? Birutė negali miegoti. Mintyse ji ieško iš eities iš, kaip jai rodo, sunkios padėties. Ji galvoja šiaip ir taip, bet nesuranda atsa kymo. Ji blaškosi, ji vos tik neverkia, ji vis galvoja ir galvoja. Vis išvaizduoja, kas bus, jeigu ją atleis iš darbo, kaip ji tada gyvens? Kur eiti ieškoti naujos tarnybos? Jos nervali įtempti, jai prieš akis išskyla vi sokie klausimai, ir nei vienas jų neišsprend žiamas. Ak, kaip sunku!

Jau pradėjo aušti, kai Birutė pajėgė aki mirkai užmigti. Bet po labai trumpo, nera maus miego ji atsikelia anksčiau kaip visa da ir nuskuba į raštinę. Ji jau neturėjo jė gų daug galvoti ir pasidavė likimui. Ir žiūrė, tas likimas buvo visai nebaigus, kaip jai nakties metu atrodė. Pirmiausia, kai ji įėjo į raštinę ir atsėdė, tai dingio savo beviltiški spėlioijimai. Ji griebėsi savo įprastojo darbo. Pirmų pirmiausiai, žinoma, to nelemto laiško. Šefo dar nebu vo, jos niekas nešaukė, ji greitai, ramiai ir gerai sugebėjo parašyti tą laišką. Kai še fas, šiandien kiek vėlindamasis, pašaukė ją pas save, tai ji ne tik tą laišką, bet ir du kitus jau spėjo pristatyti jam pasirašy ti. Jis pasirašė, davė jai kitų uždavinių ir vėl turėjo kažkur skubėti. Birutė neiškentė jusi paklausė jį: „Kas būtų, jei aš laiku nebūčiau spėjusi parašyti šio svarbaus lai ško?“ — „Na“, pasakė jis, „negerai būtų. Gal supykčiau“, pridėjo jis kiek šypsoda masis. „O kodėl klausiate? Jūs gi parašėte laiku.“ „Taip“, atsakė Birutė, „šįsyk aš tik rai spėjau parašyti, nors man pavedėte tai paskutiniausiu akimirksniu. Bet aš pagalvojau, kad jeigu aš nespėčiau, ar jūs mane dėl to atleistumėte iš tarnybos“.

Šefas labai nustejęs pažiūrėjo į Birutę. „Na, žinote, dėl tokio menkinčio tuojau atleisti iš tarnybos?! Tai iki ko mes tada praisim? Ne, mano brangi, jį, matyt, šiandien blogai išsimegojusi, kad tokios

blogos mintys slankioja jūsų, tarp kitko, visai gražioje galvutėje“. „Jūs tiesa“, pa raudo Birutė, „aš šiandien beveik visą nak tį nemiegojau“.

„Na, matote! O dabar vėl prie darbo!“

Nors Birutė ir buvo neišsimegojusi, bet darbas šiandien jai ėjo sklandžiai. Dienos metu, saulei šviečiant, dirbant įprastinį darbą ir jaučiant gyvenimo ritmą, viskas atrodydavo kitaip. Nebuvo neišsprendžiamų klausimų, nebuvo beviltiškų minčių, baimės.

Tik nakties metu mums kartais rodo, kad gyvenimas iškella neįveikiamus užda vinčius. Daugiausia kaip tik nakties metu juodos mintys įseina iš visų užkampių ir apgula mus, spaudžia mūsų sielą, neduoda ramiai miegoti. Bet nepasiduokime! Než mirmirkime, kad po kiekvienos, nors ir kaž kaip tamsios, nakties ateina rytas. Jo švie sa ne tik atneša mums naujų jėgų, o taip pat nurodo ir naujus kelius iš, rodo, nei šeinamųjų labirintų. Nebeatrodo tada nė taip baisu ir tamsu, kaip mes galvojame nakties metu!

V.F.

CITRINŲ VONIA

Citrinų vonia yra viena pačių geriausių priemonių išlaikyti ir pagražinti savo oda. Padaryti jai švelniai, švariai ir minkštai. Reikia paimti 6 citrinos, supiaustyti jas ru tulukais ir užpilti ant jų šalto vandens. Pa likti taip stovėti kelias valandas. Jeigu no rite imti vonią iš ryto, tai, geriausia, palikti visai nakčiai. Paruosti šiltą vonią ir sup ilti į ją citrinos vandenį per kokį nors sie telį, gerai išspaudus visą sunką. Aišku, kad prieš imant tokia vonią, kūnas turi būti jau švarus. Imti ją ne ilgiau kaip 15 minu čių. Po tokios vonios jūsų kūno oda ma lioni kvepės, ir jūs pati jausitės gerai, švie žiai ir pajaunėjusi.

Grazina

NAUDINGI PATARIMAI

Neišpilkite vandens, kuriame plovėte mė sa, nes jį galite panaudoti kambarinėms gėlėms palaistyti. Tokiame vandenyje yra nemaža naudingų trąšų.

Bulves galima greičiau išvirti, jeigu į vandenį pridėtumėte kiek margarino.

Kad miltos mėses kepsnys išėitų gražus ir per daug neiširtų, reikia į masę pridėti kiek bulvinių miltų.

Jeigu nenorite, kad ant jūsų sriubos su sidarytų plutelė, tai neužmirškite primaišyti į sriubą šiek tiek sviesto.

Šeimininkė

SAULĖS AKINIAI

Profesorius Hollwich iš universiteto klinikos Jenoje, Vokietijoje, perspėja žmones, kad jie nevartotų per dažnai saulės akinių. Žinoma, kad dienos šviesa per akis dirgina ir reguliuoja mūsų kūne nervų ir harmonų veikimą. Patariama nešioti tokius akinius tik būtinais atvejais, kai akys apa kinamos tiesioginių aštrių saulės spinduli avimų, kaip prie jūros, prie snieguotų kal nų. Jeigu nešioti saulės akinius be būtino reikalo, tai ilgainiui galima susilaukti ner viškų sutrikimų.

V.F.

26 daugiavaikės motinos gavo „Motinos didvyrės“ vardą

(E) Sovietų Sąjungos Aukšč. tarybos prie zidiumo įsaku „Motinos didvyrės“ garbės vardas suteiktas 26 daugiavaikėms moti nons, gyvenančioms Lietuvoje. Be to, Lie tuvos Aukšč. tarybos prezidiumo įsaku ordi nais ir medaliais apdovanotos 627 dau giavaikės motinos.

VAISTAI PIGESNI TIESIOG IŠ VAISTINĖS

Jums visada bus priimtina mūsų patarnavimas ir kainos. Visi mūsų klij entai žino tai, o kas naujai pabando, tai vieną siuntinį išsiuntę išitinkina. Jūs taip pat galite gauti ne tik vais tus, bet ir kitokias prekes, savo pačių supirktas ar per mus užsakytas. Taigi jei jums iškyla reikalas padėti saviesiems Lietuvoje, prašom leisti mums atlikti tą darbą.

Adresa:

Acton Pharmacy
(EXPORT) LTD.
24. CHURCH ROAD, LONDON, W.3.
ENGLAND
Tel. ACOrn 0712

Informacija ir patarimai lietuvių kalba telikiama nemokamai.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ, SIBIRĄ IR KITUS KRASTUS

Sąžiningiausias, patikimas ir garantuotas patarnavimas, aukščiausios rūšies prekės už žemiausią kainą.

BALTIC STORES LTD.

(Z. JURAS)

421. HACKNEY RD., LONDON, E.2. ENGLAND.
Tel. SHO 8734.

Seniausia Anglijoje lietuviška bendrovė. MEDŽIAGOS, AVALYNĖ, VAISTAI, MAISTAS. Akordeonai, siuvamosios mašinos, rašomosios mašinelės, motociklams ir dviračiams dalys, įvairios lemos, sporto įrankiai ir visa kita.

Geriausios atsiskaitymo sąlygos.

Kiekvienam siuntiniui asmeniškai priežiūra! NAUJI 1960 m. kainoraščiai ir įvairios informacijos pareikalavus teikiama visiems nemokamai. Pasiūniame ir pačių klientų supirktąsias prekes.

KIEKVIENO SIUNTINIO PRISTATYMAS GARANTUOTAS

Europos Lietuvių Kronika

LIETUVISKOS RADIO
TRANSLIACIJOS

Madridas:

bangos 32 ir 42 m., kasdien Lietuvos laikui 21 val. 30 min. ligi 21 val. 45 min. Kartojama 42 m. banga 8 val. 30 min. iš ryto.

Roma:

bangos 41 ir 50 m., kasdien Lietuvos laikui 22 val. 50 min. ligi 23 val. 10 min.

Vatikanas:

bangos 19, 25, 31 ir 196 m., kasdien Lietuvos laikui 20 val. 15 min. ligi 20 val. 30 min. Sekmadieniais dar nuo 10 val. 30 min. ligi 11 val.

Vašingtonas — Amerikos Balsas:

bangomis 11, 13, 16, 19 ir 31 m., kasdien Lietuvos laikui nuo 19 val. 30 min. ligi 20 val. Kartojama Lietuvos laikui: 24 val. bangomis 25 ir 31 m., 7 val. 15 min. bangomis 25 ir 31 m.

RAMIAI MIEGANTIEMS SKOLININKAMS

„Europos Lietuvių“ ir Nidos Knygų Klubo knygas ir kitokius leidinius finansuojanti Lietuvių Namų Akcinė Bendrovė nėra tokia turtinga, kad galėtų duoti paskolas. Ji vos šiaip taip verčiasi, kartais nesudurdama galų su galais.

O tie lietuviai, kurie jai skolingi už spaudą (o yra dar geras pluoštas prenumeratorių, kurie ligi šiol neatsilygino už 1959 metais siuntinėjami „Europos Lietuvių“ ir anksčiau gautas knygas!), sakyti nem, nepasistengia suprasti padėties ir ramiai miega, užsitraukę tokią paskolą.

Būkite geri — slyskite, kas tik kiek skolinti, nes laikraščiai spausdinti kas savaitę reikalauja pinigų! Taip pat ir knygos nerūmum išleisti naujų, nes tvarkingi emėjai laukia jų.

„EUROPOS LIETUVIO“ RĖMĖJAI

A. Barančiukas, siūdamas „Europos Lietuvių“ prenumeratą, pridėjo dar 10 šil, pažymėdamas, kad šis laikraštis lanko jį nuo pirmųjų metų ir laukiama kaip didžiausias svečias.

K. Kubilius laikraščiui paremti pridėjo 5 šil.

LONDONAS

EKSKURSIJA Į SKAUTŲ LAUŽĄ

DBLS Londono Skyrius rugpjūčio 7 d., sekmadienį, ruošia ekskursiją į Lietuvių Sodybą — į skautų ir jaunimo stovyklos uždarymo laužą.

Užsirašyti iki liepos 30 d. Lietuvių bažnyčios klebonijoje (tel. SHO 8735), pas S. Kasperą arba Lietuvių Namuose (tel. PAR 2470).

Išvažiujama nuo Lietuvių bažnyčios 8.30 val. nuo Lietuvių Namų 9 val. ryto.

LIETUVISKASIS RYTINIS LONDONAS PUOŠIASI

Be vykdomų Lietuvių Bažnyčios remontų, Sporto ir Socialinis Klubas vykdo savo remontus. Kiek anksčiau buvo išdekoruotos viršutinės salės sienos, o paskutinių metų baigiama išdekoruoti apatinę salę — baras, įvestos naujos lempos, elektrinis apšildymas.

DARIAUS IR GIRĖNO MINĖJIMAS

Londono Liet. Atgimimo Sąjūdžio Skyrius jau keliolika metų kaip rengia minėjimus mūsų transatlantinių lakūnų S. Dariaus ir S. Girėno per Atlantą skridimui paminėti.

Šiais metais šis minėjimas labai sutapo savo data (liepos 16), kada prieš 27 metus mūsų lakūnai skrido pro Britų salyną. Čia Londono lietuviai susirinko parapijos salėje jų skridimą ir jų sudėtą ant tėvynės aukuro gyvybės auką pagerbti.

Minėjimą atidarė S. Blotnys, apibūdindamas minėjimo paskirtį ir pakviėdamas visus susirinkusius tylos minute pagerbti mūsų didvyrius. S. Nenortas skaitė paskaitą apie transatlantinį Dariaus ir Girėno skridimą. Savo paskaitoje jis nušvietė skridimo reikšmę anuometiniame aviacijos vėlytymo ir lakūnų auką savo tėvynei išgarsinti.

Meninėje dalyje londoniečių mylimasis dainininkas J. Černis padainavo dvi solo dainas, mokyklos mokiniai pašoko tautinių šokių. Tan tarpan įsiterpė J. Alkis, padėklia mudamas J. Paukštelio Garbingai žuvusių lakūnams. Dar mokiniai pašoko porą tautinių šokių. Jiems baigus savo programą, P. Nenortienė apdovanojo vaikūčius — programos dalyvius — saldainiais. Reikia pastebėti, kad šeštadienės mokyklos tautinių šokių grupė daro didelę pažangą. Jie tikrai gali eiti į varžybas su bet kuria kita Anglijoje esančia grupe, o tai nuopelnas mokyklos mokytojos P. Nenortienės ir V. Mamičio.

Programos pabaigai Londono Bažnytinių choras sudainavo keliolika dainų, jų tarpe dvi su solo partijomis, kurias atliko J. Černis. Prieš užbaigiant programą V. Mamičis tarė keliolika žodžių, prašydamas sugiedoti Ilgiausių metų A. ir D. Virkūčiams, kurie išvyksta į Ameriką. Jie šiame chore dalyvavo daugiau negu 12 metų.

Minėjimas baigtas Tautos himnu. S.

VOKIETIJA

DR. J. GRINIUS PASITRAUKĖ IŠ KRAŠTO VALDYBOS

Nuo liepos 9 d. Dr. J. Grinius, buvęs Vokietijos Krašto Valdybos narys, pasitraukė iš šių pareigų. Į Valdybą įėjo pirmas kandidatas Stp. Vyktinas.

VILIUS ENDRIKAIČIUI 70 METŲ

Vilius Endrikaitis, Mažosios Lietuvos yekėjas, iš jaunų dienų aktyvus jaunimo organizatorius, šiemet atšventęs 70 m. sukaktuves, gimė 1890 m. gegužės 5 d., Stankiškių k., Šilutės apskr. Jis daug metų buvo valdininku Klaipėdos krašte ir, Klaipėdos kraštą užėmus nacliams, muitininku Palangoje ir Kretingoje. Mažosios Lietuvos Tarybos ir jos prezidento narys, pasidarbavęs ypač Liubecko Lietuvių bendruomenėje, buvęs ir Vokietijos Krašto Tarybos Kontrolių Komisijos narys, dabar ir Mažosios Lietuvos Tėvynės Mylėtojų Draugijos Pirminkas.

VASARIO 16 GIMNAZIJA

PASITRAUKĖ GIMNAZIJOS DIREKTORIUS

Nepatenkintas š.m. balandžio 30 d., gegužės 1 d. Vokietijos Krašto Valdybos nutarimu, kuris liėtė Direktorius pareigų ėjimą, Dr. J. Grinius birželio 22 d. įteikė Vokietijos Krašto Valdybai atsistatydinimo prašymą, kuriame jis prašė Valdybą nuo š.m. spalio 1 d. atleisti jį iš pareigų.

Vokietijos Krašto Valdyba š.m. birželio 25-26 d. posėdyje Dr. J. Griniaus prašymą patenkino.

BRASKIŲ IR ROZIŲ ŠVENTĖ

Liepos 9 d. Vasario 16 gimnazijoje buvo suruota jau antrą kartą rožių ir braskių šventė, kurios svarbiausias tikslas parodyti visiems, ką patys mokiniai gali, o taip pat pagerbti daugiausia darbu laisvo laiko paaukojusius mokinius. Šią šventę sudarė dvi dalys. Pirmoji skirtoji rožėms prasidėjo 17 val. salėje. Jos metu „Gimnazijos parko valstybės karalienė, Nijolė“ (Osbrkaitė) ir princas Zigfridas (Počiulis) suteikė įvairius titulus labiausiai nusipelnusiems mokiniams, o Dr. J. Deveikel, vaisių sodo ir braskyno steigėjas, Motinos titula.

Po linksmosios dalies sekė užkandžiai ir šokiai. Antroji dalis buvo jau užtemus parke, kur prie elektros švištos braskių karalienė Ričardas (Baliulis) ir karalienė Elena (Kelerytė) pranešė, ką gali jaunoji ir darbščioji Lietuva. Pagal paskelbtą manifestą, mokinių įėjoms užsodinta 85 braskių eilės po 12 m. ilgumo ir dar daugiau sodinama. Šiemet iš jų buvo gauta apie 1000-1300 svarų braskių. Vitaminų ištroškę mokiniai labai atsigavo ir iš ūkininkų pušs nebuvo mažausio skundo, kad nors viena braskė mūsų mokiniai būtų nuskyne.

Šios šventės dalies žiūrėjo keliasdešimt amerikiečių skautų-čių svečių. Juos ypač žavėjo mūsų tautiniai šokiai, kaip Jonkelis ir Šustas.

AUKOS GIMNAZIJAI

Chicagoje uolus gimnazijos rėmėjas V. Konstantinavičius surinko Vasario 16 gimnazijai 100 dolerių aukų. Viesėdamas šiuo metu Vokietijoje, jis su ponka lankėsi gimnazijoje ir paaukojo 30 dolerių mokslieviams nupirkti vaisių.

GIMNAZIJOS SKAUTAI PAKVIĖTI SVEICARIJON

Šveicarų skautai pakvietė šią vasarą LSB Vokietijos Rajono Lietuvių gimnazijos „Aušros“ tunto skautus į tarpautinę stovyklą, kuri įvyks Bonaduz/Graubunden kantonė, Šveicarijoje. Čia viena skiltis lietuvių skautų stovykla su šveicarų skautais 2 savaites šveicarų Alpe ir po to 4 dienas paviešės šveicarų šeimoje. Šveicarų skautų spauda šią įvykį aprašė savo spaudoje, skirdama Lietuvii tautos ir lietuvių skautų tragiškam likimui daug vietos, aprašydamą žiaurią sovietų okupaciją ir lietuvių trėmimą į Sibirą. Lietuvių Vasario 16 gimnazijos skautų keliionė į Šveicariją finansuoja lietuvių skautai Amerikoje.

KREPŠININKŲ LAIMEJIMAS

Mannheimo stadione, birželio 29 d., Lietuvių Vasario 16 gimnazijos krepšinio rinktinė sužaidė draugišką krepšinio rungtynes prieš Basketball Club Mannheim jaunų rinktinę, kuri yra viena iš pajėgiausių jaunų vienėtų Vokietijoje. Rungtynių atmosfera visiems žaidėjams buvo neįprasta, nes šios rungtynės buvo žaidžiamos prieš Harlem Globetrotters pasirodymą Mannheimė, kuris į Mannheimio stadioną sutraukė per 3000 žiūrovų. Savaimė suprantama, kad toks didelis žiūrovų skaičius jaudino jaunuosius žaidėjus, ypatingai lietuvius, kurie pirmame kėlinyje buvo visai pasimetę ir jį pralaimėjo 20:13. Niekas nesitikėjo, kad antrajame kėlinyje padėtis pasikeis, buvo manoma, kad rungtynes teks pralaimėti. Maloniai buvome nustebinti, kai antrajame kėlinyje mūsų krepšinininkai paėmė iniciatyvą į savo rankas ir nepaprastai sparčiai pradėjo mažinti priešininko persvarą. Antram kėliniui įpusėjus, jie jau vedė 5 taškais ir šita persvara iki rungtynių pabaigos padidino iki 13 taškų, nugalėdami savo priešininką, Basketball Club Mannheim jaunūis, 52:39. Rungtynių metu prane

šėjas daugel kartų iškėlė Lietuvių Vasario 16 gimnazijos krepšinininkų aukštą žaidimo lygį ir vokiečių spauda plačiai aprašė šitas rungtynes.

Už Lietuvių Vasario 16 gimnaziją žaidė: Baliulis, Bauras, Dičpetris, Getneris, Jasevičius, Kušneraitis, Valiuga ir Vitkus.

(Inf.)

LIUBECKAS

Apylinkės pirmininkui P. Kotkui išvykus, į Valdybą įėjo pirmoji kandidatė F. Gudavičiūtė. Valdyba iš naujo šitaip pasiskirstė pareigomis: Vl. Klevečka — pirminkas, F. Gudavičiūtė — sekretorius, H. Ensinas — išdinininkas, Step. Stunguryš ir Br. Medelinskas — nariai. Apylinkė gavo iš Kanados J. Giedraičio piniginę pašalpą, kurią išdalijo ligoniams ir seneliams.

Valdyba nutarė siūsti savo atstovą į pirminkininkų suvažiavimą.

LIETUVIŲ TARPE BREMENE

Joninių progą Jonas Sėdaitis buvo užskvietęs nemažą būrį savo draugų ir bičiulių, buvusių Weheno lietuvių stovyklos gyventojų, pas save į svečius. Gražiai paminėtas jo vardadienis, pasidalyta mintimis ir prisiminimais apie tėvynėje švėstąsias Jonines Rėmbyno kalne ir kitur ir prisiminta pavergtieji broliai tėvynėje ir tremtyje. O Sėdaitienė turėjo nemažą trūso pavaišinti svečius. J. Sėdaitis yra Lietuvos kariuomenės savanoris. Tremtyje iki 1959 metų gyveno Weheno lietuvių stovykloje, kur buvo veiklus bendruomenės narys, eidamas per eilę metų įvairias pareigas bendruomenės Valdyboje, Raud. Kryžiuje, Balfe, evangelikų parapijos Taryboje ir koope ratyve. Vienu žodžiu, jį buvo galima visada ten rasti, kur buvo dirbamas pozityvus darbas. 1958 m. jis nupirko Bremene didoką sodą su mūriniu namu, kuriame yra gražiai išrengtas. Be to, jis yra didelis karnėlių augintojas ir mėgėjas. Yra dalyvavęs įvairiose parodose ir gavęs premijų, medalių ir kitokių dovanų. Per Jonines buvo kartu lyg ir Sėdaičių įkurtuvės Bremene. Sėdaitienė 1958-9 metais maždaug metus viešėjo pas savo vieništelę dukrelę ir ženą Čikagoje, kur būdama susilaukė ir pirmosios dukraitės. Savo svečius nustebino naujai įsigytu dideliu televizijos aparatu su radiju ir pokštelėms groti aparatą.

Sėdaičių kaimynystėje yra taip pat buvęs Weheno stovyklos gyventojas ir veikėjas Kazimieras Jocyus su žmona, kuris gyvena kaip pensininkas nuosavame name. Prie namo yra ir gražus sodas. Toliau Bremene gyvena nemaža lietuvių, seniau ir paskutiniu metu atvykusių iš Lietuvos, jų tarpe septynios iš Weheno atsikėlusios šeimos. J. Kazokas, jo žmona Kaminskas ir ki ti turi jau įsigiję savo namus. Šį rudenį iš Weheno dar atsikels Simas Valutis su pernai iš Lietuvos atvykusiu žentu Petru Jurkuta. Jie šeimos ir Marta Šneiderienė su sūnumi, kurie turi nusipirkę butus. Trumpai po Sekminių palaidota Bremen-Aumund kapinėse Oidenburge mirusi Urtė Grėverienė, M. Šneiderienės motina. Kadangi Bremeno miestas yra didelis, tai lietuvių gyvena labai išsklaidyti. Ir Bremeno apylinkėje yra visa eilė lietuvių.

Vasario 16 gimnazijai paremti surinkta per kun. A. Kelerį 323, 50 DM. Bremene veikia Balfo Šalpos Komisija, tvarkoma įgaliotinio J. Sėdaičio ir narių K. Jocio ir G. Liudžiūvaičio. Laikas nuo laiko evangelikams laikomos pamaldos lietuvių kalba, į kurias susirenka iki 70 žmonių. Gaunamoji lietuviška spauda pasikeičiama tarpusavyje.

VOKIETIJOS LIETUVIŲ SAVIŠALPOS KASA

Birželio 25-26 d. posėdyje Vokietijos Kr. Valdyba priėmė laikinuosius Savišalpos Kasos įstatus.

PLB Vokietijos Krašto Tarybai pritarus, Krašto Valdybos žinioje bei priežiūroje steigiama Vokietijos Lietuvių Bendruomenės Savišalpos Kasa. Jos būstinė sutampa su Krašto Valdybos būstine.

Savišalpos Kasos tikslas: teikti patekusiems nelaimėms kasos nariams grąžinamas paskolas.

Kasos nariais gali būti visi Vokietijos lietuvių bendruomenės pilnateisiai nariai, imkomejė kason 2 DM įstojamą mokestį. Pradinėje steigimosi stadijoje visus Savišalpos Kasos reikalus tvarkys ir ves PLB Vokietijos Krašto Valdyba patikėtinio teisėmis. Savišalpos Kasai įsisteigus ir jos narių daugumai pageidaujant, galės būti išrinkta savaranki Savišalpos Kasos Valdyba bei kiti organai ir nustatyta nauja SK būstinė.

Savišalpos Kasos lėšas sudaro: narių mokestiai, aukos ir kitos pajamos. Paskolos nariams bus teikiamos sumoje nuo 50 iki 200 DM, terminu nuo 3 mėn. iki 1 metų laikui. Už paskolas procentai neima mi. Raštinės bei pašto išlaidoms padengti nuo kiekvienos paskolos bus atskaitoma administracinėms išlaidoms 3 proc.

Paskolų grąžinimo apdraudimas bus vykdomas vekseliais, paskolos raštais ar kitais įstatymų leidžiamais būdais.

PABALTIECIŲ RENTŲ KLAUSIMU

Patariamiosios Tarybos svetimiškių reikalams Baden-Wuertembergo krašte kvieta socialiams reikalams liepos 6 d. Stuttgarte susaukė posėdį, kuriame dalyvavo: JT Aukšt. Komisaro teisių patarėjas Mag. jur. A. Silde, Aukšt. Komisaro įstaigos atstovai: Hoechst ir Dr. Schirilla, Baden-

TARPTAUTINIS EUCHARISTINIS KONGRESAS

PAKEISTA EUCHARISTINIO KONGRESO LIETUVISKOSIOS GRUPĖS PROGRAMA

Mirus a.a. vysk. V. Padolskiui, jo vietoj Pasaul. Eucharistinio Kongreso lietuviškosios grupės komiteta įėjo prel. Ladas Tu labas, Šv. Kazimiero Kolegijos Romoje rektorius.

Lietuviškos grupės pasiruošimai kongresui vyksta tvarkingai. Lietuvių programa kiek pakeista, geriau pritaikyta prie bendrosios programos ir aplinkybių.

Ateitininkų Dieną ir visų kongreso dalyvių - lietuvių pobūvis iš rugpjūčio 2 d. — antradienio — nukelti pabaigai savaitės. Svarbiausieji programos pakeitimai yra šie:

Rugpjūčio 2 d. — antradienis

Dienos tema ir intencija — už visų laikų lietuvių, tikėjimo aukas.

8 val. — Šv. Mišias laiko ir pamokslą sako J.E. vysk. V. Brizgys; 9.30 val. — vyks tarna grupėmis lankyti misijų parodos ir kt.; 18.20 val. — vykstama į Karlsfeldą pamaldoms ir susitikti su kardinolu Mimmi, Šventosios Konsistorialinės Kongregacijos sekretoriumi, Šv. Tėvo skirtu specialiu tremtinijų dvasiniu globėju; 19.30 val. — jaunimas dalyvauja „Jaunimo palapinių mieste“.

Oberwiesenfelde jaunimui skirtoje bendrojoje programoje.

Rugpjūčio 5 d. — penktadienis

Dienos tema ir intencija — už visus bolševikijoje kenčiančius lietuvius.

8 val. — iškilmingos šv. Mišios, atnašauja prel. L. Mendelis, pamokslas prel. L. Tu labos. Per Mišias giedos Tėv. Saleziečių gimnazijos berniukai ir Šv. Kazimiero Kolegijos Romoje auklėtiniai. 10 val. — Ateitininkijos 50 m. Jubilėjaus minėjimo pradžia — prof. A. Maciejus paskaita „Kultūros prasmė krikščionybėje“. Minėjime kviečiami dalyvauti visi kongrese dalyviai -lietuvių. 13 val. jaunimo delegacija vyksta į buvusią Dachau koncentracijos stovyklą pagerbti lietuvių, kentėjusių ir žuvusių koncentracijos stovyklose. 15 val. — ateitininkų sendraugių, studentų ir moksleivių posėdžiai. 19.15 val. — visi vyksta į kongreso aikštę bendrajai programai.

Rugpjūčio 6 d. — šeštadienis

Dienos intencija — už visą lietuvių tautą. 7.30 val. iškilmingos pontifikalinės šv. Mišios, laiko vysk. V. Brizgys. Pamokslą sako Tėv. Dr. V. Gidžiūnas OFM. Per Mišias giedos Memmingeno choras „Darna“, vadovaujamas muz. M. Budriūno. 9 val. — ateitininkai sendraugiai dalyvauja Pax Romana akademikų bendrojoje valandėlėje. Tuo pačiu laiku ateitininkai studentai, moksleiviai ir visas jaunimas vyksta į kongreso aikštę — viso pasaulio jaunimo valandėlėn. Visi kiti lanko Miuncheno žymiąsias vietas. 15 val. — Ateitininkų Jubilėjaus minėjimo tąsa: iškilmingas aktas ir meninė dalis, kurioje dalyvauja solistė iš Romos Uknėvičiūtė ir Memmingeno choras „Darna“, vadovaujamas M. Budriūno. Kviečiami dalyvauti visi lietuvių kongreso dalyviai. 18.30 val. vykštama į kongreso aikštę bendrai programai.

Rugpjūčio 7 d. — sekmadienis

Dienos intencija — už Bažnyčią Lietuvoje.

7 val. — šv. Mišios, laiko Tėv. Dr. St. Petraitis, Pamokslą sako Tėv. Dr. Pr. Brazys MIC. 8.30 val. vykštama į kongreso aikštę paskutinieji bendrajai programai. 15 val. — visų lietuvių kongreso dalyvių kuklus pobūvis ir atsisveikinimas.

Jau prieš kurį laiką bendroji kongreso programa išleista ir lietuvių kalba, labai skoningai, su iliustracijomis, gerame popieriuje. Prieš pat kongresą bus atspausdinta ir vien tik lietuviškosios grupės programa.

Wuerttembergo Pabėgėlių Ministerijos atstovas Steinhmeyer, Krašto draudimo įstajogs atstovas van Eimerer ir kitų organizacijų atstovai. Iš lietuvių dalyvavo Vlko VT pirm. J. Glemža, PLB Vokietijos Krašto Valdybos pirm. L. Prosninkis ir reikalų vedėjas J. Bataitis. Buvo išklausti keli pranešimai ir klausimų-atsakymų forma pasiinformuota senatvės rentų svetimiškiams klausimais. Paaikškėjo, kad pabėgėliams svetimiškiams išstarnautas Lietuvoje laikas bus įskaitomas tik nuo 1943 m. liepos 1 d., kai vokiečių okupacinė valdžia įvedė Lietuvoje įstatyminį rentinį draudimą. Veikusiu Pabaltijų pensinių sistemų naujas svetimiškių rentų įstatymas nepripažįsta įstatyminiu rentiniu draudimu.

Palyginus su kitų Rytų Europos kraštų pabėgėliams svetimiškiams, kur įstatyminis rentinis draudimas veikė nuo 1922-27 metų, pabaltiečiai jaučiasi nuskriausti, nes jų rentos vargu ar sieks normaliai teikiamos socialinės globos dydį. Numatyta drauge su estais ir latviais daryti žygių padarytai mums skriaudai atitaisyti. (Inf.)

LIETUVIŠKOJI PROGRAMA

Kongrese dalyvauti yra užsiregistravę jau per 350 lietuvių iš viso pasaulio — šalia: JA Valsyblių, Kanados, Argentinos, Australijos, Anglijos, Italijos, Prancūzijos, Austrijos, Vokietijos ir kitur. Oberammergaue Kristaus Kančios vaidinmuose dalyvauja apie 250 lietuvių. Tam tikslui gautieji bilietai jau baigiami išparduoti.

K A N A D A

KANADOS PABALTIECIŲ PROTESTAS PRIES OKUPACIJĄ

Birželio 18 d., šeštadienį, Kanados sostinėje Ottawoje prieš sovietinės ambasados rūmus demonstravo daugiau kaip 2000 lietuvių, latvių ir estų. Ta demonstracija buvo pareikštas protestas prieš Pabaltijo kraštų okupaciją ryšium su 20 metų sukaktim. Į demonstraciją daugiau kaip 200 automobilių atvyko iš Toronto, Londono, Oshawos, Hamiltono ir kitų artimesnių apylinkių. Ottawoje visi susirinko Exhibition Park rajone. Visa ta automobilių eilė su plakatais, reikalaujančiais Pabaltijo valstybėms laisvės, važiavo pro sovietinės ambasados pastatus.

Tą pačią dieną, 20 metų į Sibirą trėmimo sukaktį minint, Toronto mieste buvo su-ruoštos antisovietinės demonstracijos.

Visus tuos įvykius plačiai aprašė vietinė spauda, skelbė radijas, o susirinkimuose kalbėjo Kanados parlamento atstovai.

K.M. J. Sarūnas

PAMALDOS

BRADFORD — rugpjūčio 7 d., 12.30.
NOTTINGHAM — liepos 31 d., 12.15 val.

KITĄ SAVAITĖ NEBUS „EUROPOS LIETUVIO“

Nusprendė, kad rugpjūčio mėn. pirmosio mis dienos žymiai daugiau tautiečių gali būti atostogose ir neturėti progos pasiskai-tyti laikraščio, šią savaitę „Europos Lietuvių“ dar išleidžiame.

Vadinas, atostoginę savaitę nukeliame į rugpjūčio mėn. pradžią: kitą savaitę laikraštis neišeis.

GALVOSŪKIO MĒGEJŲ DEMESUI

Kadangi šis „E.L.“ numeris dėl atostogų turėjo būti kiek anksčiau spausdinamas ir laiku negauta visų Nr. 3 galvosūkių sprendimų, šią savaitę nededame naujų galvosūkio. Iš iki šiol gautųjų Nr. 3 sprendimų, kol kas pirmąją p.p. Geomaskas, Pažera, Norvaišas ir Mr. R. Sealey.

PRASOM SUSISIEKI TU SU J. SIRUČIU,

gyvenančiu 88 Sheldon Road, Sheffield 7. tel. 55104, kai jums reikalingas automobilis. Jis atstovauja HIGHFIELD MOTORS (Sheffield) LTD., 178-184 London Road, Sheffield 2, atstovus New Rootes Products. Visuomet didelis pasirinkimas naujų modelių vartotų automobilių su garantija.

NAMINIS VYNAS 5 PENAI UŽ PAINŲ

Tai yra įspūdinga. Pats pigiausias geriamas pusė tiek tekinuoja kaip limonadas. Stiprus, skanus, natūralus ir paprasta pasigaminti. Net ir pauglys vaikas 100% sėkmingai gali padaryti, prisilaikydamos mūsų nurodymų. Dabar kaip tik laikas daryti — rūgimul labai svarbu šilima. Reikalinga priemonių už apie 10 šil ir poros valandų laiko.

Mūsų naujasis receptas, išsamūs nurodymai ir įrengimų paveikslas 3/6 šil.

Jeigu tai, ką mes skelbiame, pasirodytų netiesa, šimteriopai grąžinsime pinigus.

Siųskite mums pinigų, savo adresą ir vėką su pašto ženku, o mes ne vėliau kaip per 2 savaites pasiūšime jums išsamius nurodymus.

A. Aavik & Co,

20, Highfield Lane, Keighley/Yorks.

EUROPOS LIETUVIS —

LITHUANIAN WEEKLY.

Printed and Published in Gt. Britain by the Lithuanian House Ltd., 1. Ladbroke Gardens, London. W.11. Tel. PARK 2470
Redakcijos ir Administracijos adresas:
1. Ladbroke Gardens, London. W.11.
Tel. PARK 2470.

Redakcija rankraščius taisto ir trumpina savo nuožūra.

Prenumeratos kaina: metams 40 šil., 6 mėn. 22šil., atskiras numeris 1 šil.; dolerio kraštuose — 6 dol. metams.

Leidžia Lietuvių Namų Akc.